

**IZBOR IZ AKTIVNOSTI FAKULTETA ZA TURISTIČKI I
HOTELSKI MENADŽMENT, OPATIJA / TÄTIGKEITEN DER
FAKULTÄT FÜR TOURISMUS- UND HOTELMANAGEMENT,
OPATIJA / ACITIVITIES OF THE FACULTY OF TOURISM
AND HOSPITALITY MANAGEMENT, OPATIJA**

**DIPLOMIRALI
NA FAKULTETU ZA TURISTIČKI I HOTELSKI MENADŽMENT,
OPATIJA U 2001. GODINI**

Diplomirali na VII/1 stupnju i stekli zvanje diplomirani ekonomist

1. Agustinović Katarina	35. Despotović Jasmina	69. Jurešić Danijel
2. Babić Lea	36. Dinjar Tibor	70. Juričić Daniel
3. Bačić Marko	37. Dizdar Karmen	71. Kiš Margit
4. Bačić Thomas	38. Dragičević Andrea	72. Klemen Ivona
5. Badurina Ana	39. Dragojević Marko	73. Kljajić Monika
6. Baljak Marijana	40. Draženović Draženka	74. Knez Ana-Marija
7. Banić Davor	41. Đajić Mirjana	75. Kokaj Mirjana
8. Barbarić Silvija	42. Đurić Milija	76. Komadina Maja
9. Bego Katarina	43. Ećimović Karmen	77. Komazec Andrej
10. Beljan Ranka	44. Exle Vesna	78. Kosanović Lidija
11. Benazić Bojana	45. Fabijanić Jasmina	79. Koščak Petra
12. Biličić Ivica	46. Fabris Hrvoje	80. Košta Katarina
13. Birač Jelena	47. Fantina Mladen	81. Kršul Dijana
14. Blagojević Igor	48. Filipović Tomislav	82. Kršulović Toni
15. Bognar Silvija	49. Frank Antonela	83. Kvesić Marija
16. Bojić Sandra	50. Galić Kristina	84. Laković Nataša
17. Božić Dalibor	51. Glavan Iva	85. Lanjgić Edina
18. Brazdičić Marija	52. Glivetić Dragana	86. Lazarić Snježana
19. Brčić Ivana	53. Gojmerac Bojan	87. Lepšić Nina
20. Brlečić Sonja	54. Gojnić Ivona	88. Lončar Tamara
21. Budimir Diana	55. Gortan Danijel	89. Longin Mladenka
22. Bureš Draženka	56. Grabrović Selma	90. Lukić Ivan
23. Ceglar Aljoša	57. Gracić Sanja	91. Lukšić Boris
24. Cemović Katarina	58. Grubišić Jugo	92. Maćešić Danijela
25. Crnčević Tatjana	59. Harašić Alma	93. Maćešić Marko
26. Čaušević Senija	60. Horvat Gordana	94. Makin Danijel
27. Čekić Martina	61. Hrvatin Morana	95. Makiš Jana
28. Čornij Zrinka	62. Ilić Ružica	96. Marok Iva
29. Čumpek Nataša	63. Ivančić Renato	97. Martić Linda
30. Čaleta-Car Krešimir	64. Ivanović Vanja	98. Marušić Danijela
31. Čoraš Patricia	65. Jakopčević Krunoslav	99. Matić Silvija
32. Čurko Laura	66. Jandrašić Kristina	100. Matošić Darko
33. Delić Mirjana	67. Jandrašić Margareta	101. Medved Željka
34. Dengorčija Maja	68. Juketić Gordan	102. Mikulandra Antonia

103. Miočić Igor	130. Prokop-Tomić Jasmina	157. Svračak Danijela
104. Mirić Senka	131. Pruderović Vladimir	158. Šarčević Ksenija
105. Mlakić Marijana	132. Puharić Petra	159. Šegović Davora
106. Mlinarić Lana	133. Pulić Martin	160. Šmer Goranka
107. Mrakovčić Dolores	134. Putnik Maja	161. Švast Romina
108. Mrkić Iva	135. Rabar Jasmina	162. Tolja Ivona
109. Mušković Mikela	136. Radin Gabi	163. Topić Martina
110. Muzica Sanja	137. Ramić Krste	164. Tukša Irena
111. Nižić Batistić Koraljka	138. Rašpolić Miranda	165. Turina Jasminka
112. Opatić Filip	139. Reljić Nataša	166. Turkalj Valentina
113. Orlić Ivan	140. Ribarić Marina	167. Vajda Ljiljana
114. Ostrogović Ivana	141. Rojnić Emil	168. Viljac Anita
115. Ovuka Sandra	142. Romić Melani	169. Vlah Danijel
116. Pavičić Dane	143. Romić Natali	170. Vojić Adila
117. Pavlović Dalia	144. Rončević Tomislav	171. Vojtek Lidija
118. Peranić Tomislav	145. Rosić Ljubica	172. Vrček Nikolina
119. Perković Petra	146. Samaržija Viktor	173. Vučinović Karla
120. Pernar Iva	147. Sanković Claudia	174. Vukelić Kristijan
121. Pernić Iva	148. Serdarević Miljenko	175. Vukić Snježana
122. Peroš Ana	149. Sišul Marin	176. Vukosavović-Gašparac Lidija
123. Petešić Sandra	150. Slavić Edvard	177. Vuković Ratko
124. Petrov Andrea	151. Smirčić Lea	178. Vuković Tanja
125. Podobnik Rahela	152. Sokol Dino	179. Vulić Helena
126. Pohel Ksenija	153. Srzić Anton	180. Vulić Trpimir
127. Poljak Mirela	154. Starčić Marin	181. Zavidić Eliana
128. Pongrad Lidija	155. Stojanov Helena	182. Zelenika Alen
129. Precetti Ivana	156. Svetličić Snježana	183. Zlodi Petra

Diplomirali na VI/I stupnju i stekli zvanje ekonomist

1. Andrijić Sandra	35. Guščić Igor	69. Peršić Anita
2. Arčanin Zoran	36. Hađina Ivana	70. Pezzino Bruna
3. Babić Ani	37. Ibrahim Mirsada	71. Piglič Željko
4. Baljak Ivanka	38. Jelenić Kristina	72. Pleše Ivan
5. Ban Iva	39. Jerić Iris	73. Predovan Božena
6. Banden Klaudia	40. Jovanović Tomislav	74. Primorac Gordan
7. Baraba Tomislav	41. Jović Ana	75. Radanović Ines
8. Barčić Marko	42. Katić Silvio	76. Rafajac Ivana
9. Baričević Marin	43. Kinkela Nadia	77. Rudman Ann-Sofie
10. Bebić Ivo	44. Kolega Maja	78. Rumora Katarina
11. Blanuša Mirjana	45. Kralj Darko	79. Sardelić Anita
12. Bolanča Valentina	46. Kvesić Irena	80. Sindičić Anna-Marija
13. Božičević Astrid	47. Lalić Gojko	81. Smoković Ivan
14. Brčić Rafaela	48. Lencović Ivan	82. Smrkinić Filip
15. Brenčić Ivančica	49. Leskur Marinko	83. Stanić Andreja
16. Brkić Željko	50. Lipovac Boris	84. Surać Andrija
17. Budak Sanja	51. Ljubanović Saša	85. Sušanj Tihomir
18. Budimirović Evica	52. Madračević Martina	86. Šare Alenka
19. Bunijevac Maša	53. Magaš Željko	87. Širola Tatjana
20. Buršić Dalibor	54. Mance Gorana	88. Šonje Danijela
21. Cetina Martina	55. Mandić Zrinka	89. Štefanić Olga
22. Cvitičanin Igor	56. Markić Mojca	90. Štefanović Rajna
23. Černe Edit	57. Martinčić Gordan	91. Toljanić Meri
24. Černjul Jasmin	58. Matić Boško	92. Tomić Mario
25. Črešnjovec Denis	59. Matić Tamara	93. Tus Žana
26. Čačić Sanja	60. Mičetić Ana	94. Udiljak Marko
27. Deranja Ivan	61. Mikić Melita	95. Vidić Dario
28. Dujmović Karolina	62. Miletić Ivica	96. Vlakić Dino
29. Eskić Tatjana	63. Mohorovičić Tatjana	97. Vrčić Natalija
30. Ferro Daniela	64. Orešković Danijela	98. Vučetić Jakica
31. Franelić Linda	65. Oršolić Grgo	99. Vujnović Helena
32. Franković Helena	66. Paskaš Vesna	100. Zekanović Ines
33. Grivić Miroslav	67. Patković Igor	101. Zelić Matej
34. Grujić Đurdica	68. Pedić Barbara	

MAGISTRIRALI NA FAKULTETU ZA TURISTIČKI I HOTELSKI MENADŽMENT, OPATIJA U 2001. GODINI

1. Grbac Darko	6. Staničić Kristijan
2. Krolo Anita	7. Stanišić Marin
3. Jerčinović Ivica	8. Vierda Vjekoslav
4. Peruško Ticijan	9. Zaninović Visko
5. Rudan Elena	

SAŽECI OBRANJENIH MAGISTARSKIH RADOVA (u vremenu od 01. siječnja do 30. prosinca 2001. godine)

Darko Grbac

MENADŽMENT U OBLIKOVANJU ORGANIZACIJE KONKURENTNOG HOTELSKOG PROIZVODA

Oblikovanje proizvoda koji će na turističkom tržištu biti konkurentan, temeljni je cilj svakog trgovačkog društva u hotelijerstvu. Konkurentnost hotelskog proizvoda ocjenjuje se po njegovoj potražnji na tržištu, kvaliteti i cijenama koje turisti preferiraju u odnosu na konkurenciju.

Na turističkom tržištu, domaćem i međunarodnom, vlada velika konkurencija. Na tom s tržištu susreću brojni predstavnici turističke potražnje i ponude. Prvi potražuju i kupuju, a drugi nude i prodaju hotelski proizvod. Odnose između potražnje i ponude treba sustavno istraživati i pratiti te na osnovu toga oblikovati konkurentan proizvod.

U procesu oblikovanja, promidžbe i plasmana hotelskog proizvoda dva čimbenika imaju odlučujuće značenje. To su: hotelski menadžment i organizacije ponude proizvoda.

Hotelski menadžment upravlja trgovačkim društvima u hotelijerstvu i hotelskim objektima. Njegove su temeljne funkcije planiranje proizvoda i organiziranje aktivnosti vezanih za njegovo oblikovanje i plasman na tržištu.

Ključne su tri faze u oblikovanju organizacije ponude hotelskog proizvoda. To su organizacija istraživanja zahtjeva turističke potražnje, organizacija pripreme hotelskog proizvoda i organizacija plasmana proizvoda. Učinkovitost organizacije ponude hotelskog proizvoda izražava se u obujmu njegova plasmana na tržištu i financijskim učincima hotelijera.

Predmet ovog magistarskog rada je istraživanje organizacije hotelskog proizvoda, a cilj, definiranje uloga menadžmenta u oblikovanju organizacije

konkurentnog proizvoda na turističkom tržištu.

Istraživanje je organizacije hotelskog proizvoda provedeno na području Istarske županije, vodeće hrvatske turističke destinacije i, Dioničkom društvu "Arenaturist" iz Pule. Istraživanjem je obuhvaćeno vremensko razdoblje od posljednjih pet godina.

Sadržaj ovog magistarskog rada komponiran je u šest dijelova.

U prvom, uvodnom, dijelu opisan je i definiran predmet istraživanja, utvrđen je cilj rada, naznačeno je područje i vrijeme prikupljanja istraživačke građe, a navedene su i korištene znanstveno-istraživačke metode spoznaje.

U drugom dijelu rada pod naslovom "Ponuda hotelskog proizvoda", obrađeni su sastavnice hotelskog proizvoda, proces njegovog oblikovanja u hotelskim dioničkim društvima i objektima te organizacija priprema, promocije i plasmana proizvoda na tržištu.

U trećem dijelu rada pod naslovom "Organizacija ponude proizvoda "Arenaturist" d.d. Pula", analizirani su predmet poslovanja, vlasnička struktura, struktura proizvoda te organizacija oblikovanja, promocija i plasman proizvoda, na domaćem i inozemnom tržištu.

U četvrtom dijelu rada pod naslovom "Menadžment u preoblikovanju proizvoda "Arenaturist" d.d. Pula", detaljno su analizirane i sistematizirane zadaće menadžmenta u preoblikovanju proizvoda općenito, a u konkretnom sustavu, posebno. Pri tome je osobita pozornost poklonjena nužnim unapređenjima organizacijske strukture, tehničkoj opremljenosti objekata, strukturi i kvaliteti proizvoda, educiranju i motiviranju zaposlenika te podizanju

razine usluga i učinkovitosti marketinških aktivnosti.

U petom dijelu rada pod naslovom "Konkurentan proizvoda "Arenaturist" d.d. Pula", opširno su opisana obilježja konkurentnog hotelskog proizvoda. U nastavku su razrađeni standardi pojedinih kategorija hotelskih objekata, nova, kvalitetnija smještajna, gastronomska i rekreacijska ponuda za sve dobne skupine gostiju, te je istaknuto značenje organiziranosti i profesionalnosti u pripremi i pružanju usluga.

U šestom, zaključnom, dijelu magistarskog rada rezimirani su rezultati istraživanja i definirane zadaće menadžmenta u oblikovanju organizacije konkurentnog hotelskog proizvoda.

*Obranjen magistarski rad
dana 18. lipnja 2001. godine pred komisijom:
prof. dr. Ivanka Avelini Holjevac
prof. dr. Franjo Radišić
prof. dr. Zdenko Cerović*

Anita Krolo

POSLOVNA I RAZVOJNA STRATEGIJA U TURISTIČKOM PODUZEĆU

Poslovne i razvojne strategije imaju za cilj povećanje razine efektivnosti poslovanja, a usmjerene su na izgradnju potencijala budućeg uspjeha poduzeća, jačanje vitalnosti poduzeća, poboljšanje njegovih izgleda za trajan uspjeh. One trebaju dati odgovore na pitanja kao što su: da li krenuti s novim proizvodom, da li ulaziti na novo tržište, kakve rizike i šanse očekivati u budućnosti, treba li inovirati tehnološki proces investicijskim ulaganjem, itd.

Odnos strategijske i operativne komponente upravljanja opisuje se često kao proces njihova premošćivanja. Potrebno je unutarnje usklađivanje strateške i operativne dimenzije poslovanja, kao i usklađivanje svih podustava, kako u okviru strategijskog, tako i u okviru operativnog načina mišljenja i djelovanja. Postoje brojna obilježja koja mogu poslužiti lakšem razumijevanju i boljem razgraničavanju operativnog i strategijskog djelovanja.

Poslovne i razvojne strategije imaju za cilj neprekidno poboljšanje izgleda za trajan uspjeh poduzeća, jačanje postojećih i izgradnju novih potencijala uspjeha, jačanje vitalnosti poduzeća. Istraživanju i razvoju pridaje se posebno značenje u stvaranju novih potencijala. Vitalnost poduzeća ovisi u velikoj mjeri i o pravim inovacijama u pravo vrijeme. Pod inovacijama se pritom ne misli samo na tehnički aspekt, već inovacije mogu biti: novi putevi financiranja poduzeća, originalna ustrojstvena rješenja, nove strategije nabave ili marketinga, razvoj i implementacija strateških sustava poticanja, itd. Bitno je istaknuti kako vitalno poduzeće nije poduzeće bez krize, već je to poduzeće u kojemu postoji način i brzina rješavanja krize. Ako se poduzeće suprotstavi problemima, lakše i brže će se rješavati i brže prevladavati krizu.

Određivanje i izbor strategije glavni je zadatak inventivnog menagera. Ova razina strateškog managementa definira se kao proces kojim nastojimo postići najbolji odnos između organizacije i njene dinamične okoline sa ciljem da postignemo prednost pred konkurencijom. Jedan od temelja dobre strategije je sinergija. To je pojava kada elementi sustava, djelujući zajedno daju veće efekte od onih koji bi se ostvarili zbrojem pojedinačnih djelovanja.

Definirani dugoročni ciljevi temeljna su pretpostavka uspješnosti poslovanja i razvoja svakog hotelskog

poduzeća. Svoje ciljeve i zadatke poduzeće utvrđuje poslovnim strategijama, koje se oblikuju u procesu strateškog upravljanja. Oblikovanje i implementacija strategija u funkciji su strateškog managementa, koji u hotelskim poduzećima valja što prije izgraditi. Preduvjeti za to su uvođenje u poslovanje koncepta strateškog marketinga i organizacijskog ustroja po strateškim poslovnim jedinicama..

Management hotelskog poduzeća, svaki na svojoj razini, bira taktiku realizacije oblikovanih strategija. Pri tome je osobito značajno informiranje djelatnika o ciljevima i zadacima koji za njih proizlaze iz strategija, kao i njihovo motiviranje za ostvarenje proklamiranih ciljeva. Usmjeravanje, koordinacija i kontrola svakodnevnih aktivnosti i rezultata, prioritetne su zadaće managementa poduzeća.

Središnje pitanje djelovanja managementa u poduzeću je usmjeravanje implementacije strategija hotelskog poduzeća. Drugim riječima, kako pokrenuti strategije i u kojim ih pravcima sve usmjeriti.

Svrha ovog rada je upravo ukazati na važnost i neophodnost postojanja dobro definiranih poslovnih i razvojnih strategija u poduzećima, a napose u poduzećima turističke privrede.

U skladu s tim, rad ima za cilj dati prikaz poslovnih i razvojnih strategija koje je moguće primjenjivati, ovisno o situaciji u kojoj se poduzeće nalazi, kao i dati osnovne smjernice kojih bi se trebalo pridržavati prilikom stvaranja novih ili revidiranja postojećih strategija.

*Obranjen magistarski rad
dana 2. srpnja 2001. godine pred komisijom:
prof. dr. Franjo Radišić
prof. dr. Ante Cicvarić
prof. dr. Zoran Ivanović*

Ivica Jerčinović

STRATEGIJA UPRAVLJANJA DUGOVIMA U HOTELIJERSTVU

Turizam kao gospodarska grana, a unutar njega hotelijerstvo od strateškog su interesa i važnosti za ukupno gospodarstvo Republike Hrvatske, pri čemu poslovanje ove grane u mnogome bitno utječe na stanje gospodarstva, a posebno na deviznu bilancu Hrvatske države. Osim toga, veliki multiplikativni aspekti turizma na druge grane gospodarstva još više ističe značaj ove grane za ukupni gospodarski život zemlje.

Brzi oporavak turizma i hotelijerstva može stoga biti pokretač oporavka i mnogih grana koje su vezane uz poslovanje turizma i hotelijerstva (poljoprivrede, građevinarstvo, usluge opremanje i druge).

Izuzetno teške posljedice ratnih zbivanja izražene kroz direktne i indirektno ratne štete (procjenjuju se na nivou od preko 18 mlrd DEM) rezultirale su velikim financijskim teškoćama u turizmu i hotelijerstvu koja se prvenstveno ogledaju u visokim kreditnim i ostalim obvezama (preko 450 mil DEM).

Financijska konsolidacija turističkog i hotelskog gospodarstva nameće se kao nužna pretpostavka za brzi oporavak i otvaranje razvojnih perspektiva ove grane djelatnosti.

U tom procesu posebno važan segment zauzima financijska funkcija, koja svojom organizacijom i kadrovima – financijskim menadžmentom može bitno pomoći izlasku iz krize. Kako su dugovi ključni limitirajući faktor oporavka i razvoja hotelskog gospodarstva Republike Hrvatske, tema ovog magistarskog rada - upravljanje dugovima nametnula se i kao

znanstveni i kao aktualni društveni problem.

U ovom se magistarskom radu u prvom dijelu obrađuje položaj i organizacija financijske funkcije, načini financiranja i pribavljanja novčanih sredstava, s posebnim osvrtom na posebnosti u hotelijerstvu, koje i određuju specifičnosti financiranja u hotelijerstvu (hotelski karakter poslovanja, visoka vrijednost fiksne imovine, i sl.).

U drugom se dijelu magistarskog rada analizira stanje zaduženosti hrvatskog hotelijerstva, kao i uzroci koji su doveli do postojećeg stanja.

U trećem se dijelu, što je i cilj ovog rada, pokušavaju se ponuditi odgovarajuće varijante izlaska iz krize, načini financijske konsolidacije i otvaranje putova za novi razvojni ciklus hrvatskog hotelijerstva.

U zaključku su prezentirani znanstveni stavovi na problematiku strategije upravljanja dugovima u hotelijerstvu.

Kao temelj za provedena znanstvena istraživanja korišten je i pregled stavova domaćih i stranih autora iz recentne literature s područja upravljanja hotelskim poduzećima.

U ovom magistarskom radu, nastoji se izvršiti spoj autorovog stručnog i znanstvenog iskustva iz domene dugogodišnjeg rada na financijskim poslovima u hotelijerstvu, a u kontekstu praktičnih saznanja s aktualnim rješenjima koja su predmet rasprava i realizacija u institucijama hrvatskog gospodarstva, na temu turizma i hotelijerstva.

*Obranjen magistarski rad
dana 2. listopada 2001. godine pred komisijom:
prof. dr. Dragan Roller
prof. dr. Zoran Ivanović
prof. dr. Franjo Radišić*

Ticijan Peruško

OSIGURANJE U SUSTAVU KVALITIETE HOTELSKE INDUSTRIJE

Razvoj hotelske industrije značajan je za razvitak cjelokupnog gospodarstva. Uspješan razvoj može se postići samo ispunjavanjem standarda kvalitete, koji su propisani za hotelsku industriju, u kojoj osiguranje s vlastitim funkcijama pridonosi ostvarenju njezine tražene kvalitete na područjima koja se odnose na imovinu, kadrove i hotelske goste. Polazeći s te osnove značaj osiguranja za kvalitetu promatran je preko hotela kao reprezentanta hotelske industrije.

Kvaliteta u tržišnim odnosima, koji vladaju u gospodarstvu, postala je osnovicom dobrog, stabilnog i pouzdanog poslovanja i temeljem dobrih, prepoznatljivih i pouzdanih odnosa među kupcima i dobavljačima na svim područjima gospodarske djelatnosti. Mnoge tvrtke, a među njima i hoteli, shvatile su da tradicionalnim pristupom kvaliteti nije moguće postići njezinu visoku razinu. Traženjem novih načina poboljšanja konkurentskih pozicija uspostavljen je sustav upravljanja potpunom kvalitetom. Pod kvalitetom u hotelu smatra se predvidljiv omjer standardizacije uz nisku cijenu, usmjerenost prema tržištu, prikladnu potreba procijenjenim od strane gosta.

Osiguranje je izravno, svojim sredstvima, mjerama i akcijama, uključeno u proces upravljanja potpunom kvalitetom hotela. Ova aktivnost osiguranja povezana je u zajedničku, trajnu akciju zaštite svih resursa koje koristi hotel. U tom zadatku važno je istraživanje, usavršavanje i postizanje zdravstvenih, tehničkih i drugih standarda, metoda i sredstava kojima se zaštićuje djelatnik i gost hotela, poboljšavaju njegovi životni i radni uvjeti, otklanjaju ili ograničavaju opasnosti zbog

kjih bi moglo doći do pada kvalitete i uspješnosti poslovanja.

Kvaliteta proizvoda i usluge hotela, znatno ovisi o kadrovima. Ljudski resursi odlučujuća su konkurentna snaga hotela. Odnos osoblje – gost ono je što čini posebnost pojedinog hotela. Zadovoljstvo i dobri međuljudski odnosi među kadrovima reflektiraju se u kvaliteti pružanja usluga i cjelokupnog hotela. Kvaliteta hotela izravno je povezana s kvalitetom kadrova. Osiguranje djeluje na kadrove i njihovo zadovoljstvo, omogućuje da nastankom slučaja u kojem zbog vanjskih utjecaja, koji za posljedicu imaju smanjenu privremenu aktivnost obavljanja poslova, financijskim sredstvima ublažiti posljedice, čime hotel dodatno pokazuje brigu i važnost za svog djelatnika, te tako djeluje na motivaciju svakog zaposlenika u procesu postizanja potpune kvalitete.

Orijentacija na gosta i njegovo zadovoljstvo osnovni je cilj poslovanja hotela. Gost koji dolazi u hotel traži kvalitetnu uslugu za svoj novac. Zadovoljan gost širi informacije o svojim utiscima i navodi druge da posjete isti hotel. Istraživanje potreba gosta i dobivanje povratnih informacija značajni su za hotel jer je na osnovi dobivenih informacija hotel u mogućnosti ostvariti viši stupanj kvalitete. Današnji gost je individualan i sve zahtjevniji te se mora posvetiti maksimalna pažnja pojedincu i njegovim potrebama. Hotelski gost traži veću sigurnost za sebe i svoju imovinu s kojom dolazi u hotel. Bilo kakva nezgoda vezana za njega samoga, ili šteta na njegovoj imovini, ima izravan utjecaj na njegovo zadovoljstvo hotelom. Međutim, hotel ne može uvijek predvidjeti i spriječiti takve iznenadne događaje koji su u većini slučajeva izazvani vanjskim uvjetima koje hotel nije mogao predvidjeti.

U tim situacijama osiguranje se javlja kao institucija koja nadoknađuje hotelskom gostu nastalu štetu i omogućuje

mu daljnji nastavak aktivnosti. S druge strane, hotelski gost uvida vlastiti značaj za hotel. Na taj način hotel nastoji predvidjeti sve uvjete u kojima se može naći gost i što može utjecati na njegov boravak.

*Obranjen magistarski rad
dana 23. listopada 2001. g. pred komisijom:
prof. dr. Ivanka Avelini Holjevac
prof. dr. Branko Blažević
doc. dr. Vidoje Vujić*

Elena Rudan

MENADŽMENT U OBLIKOVANJU PODUZETNIČKE ORGANIZACIJE U HOTELIJERSTVU

Svaka organizacija trgovačkih društava nastoji odgovoriti izazovima turbulentnog vremena i promjenama koje se u njemu događaju, pa stoga i hrvatsko hotelijerstvo treba postati sposobno da, kao splet gospodarskih i tržišnih subjekata, odgovori što brže i kvalitetnije na zahtjeve okruženja u kojem se nalazi.

Posljednjih 15-tak godina u hrvatskom hotelijerstvu dogodila se stagnacija razvoja i gubljenje tržišne pozicije koju je Hrvatska, kao atraktivna turistička destinacija, imala početkom 80-tih godina. Kao posljedica toga nastaje potreba za organizacijskim, razvojnim, strateškim i vlasničkim promjenama. Opterećenost hotelijerstva negativnim situacijama prošlosti (ratna zbivanja, neadekvatni smještajni kapaciteti, pad kvalitete usluga itd.) otežava rješavanje nastale situacije, pa zbog toga i put prema boljim poslovnim rezultatima neće biti lak. U takvom tržišnom promišljanju budućeg razvoja raste značaj menadžmenta i poduzetničkog organiziranja, kako s teorijskog, tako i s praktičnog aspekta.

Navedene činjenice razlozi su zbog kojih se ovaj rad bavi istraživanjem

menadžmenta u oblikovanju poduzetničke organizacije u hotelijerstvu.

U radu se polazi od pretpostavke da organiziranje predstavlja jednu od temeljnih menadžerskih funkcija, te osnovu postojanja svakog trgovačkog društva. Proces usklađivanja elemenata radnog procesa, tj. organiziranje rada u poduzetničkoj organizaciji, pod uvjetima određenih faktora (kako vanjskih, tako i unutarnjih) mora rezultirati tržišnom konkurentnošću poslovnog subjekta sposobnog da odgovori i na najrazličitije tržišne izazove (sve zahtjevnije i raznolikije potrebe gostiju). Usklađivanje organizacijske strukture s novim strategijama ucrtanih od strane menadžmenta, pridonosi razvoju trgovačkih društava i donosi bolje poslovne rezultate.

Organizacijske specifičnosti treba odrediti i profilirati tržište, a ne država i različite političke odluke. Svako trgovačko društvo je jedinka za sebe, a njegov menadžment je odgovoran za njeno organizacijsko oblikovanje. Kreativian i inovativan, sposoban menadžment, te sloboda poduzetničkog organiziranja omogućit će ostvarenje ciljeva i strategije razvoja, te opstanak Hrvatske kao turističke destinacije na svjetskom tržištu. Kroz životni vijek trgovačkog društva mora se stvarati takva organizacijska struktura koja osigurava ostvarenje ciljeva tvrtke, efikasnu uporabu svih raspoloživih resursa, fleksibilnu i stabilnu organizaciju, te optimalnu podjelu rada.

Osmišljavanje i primjena tržišnog gospodarstva u našoj zemlji, te privatizacija i restrukturiranje hotelijerstva treba se temeljiti na znanju i sposobnostima poduzetništva i menadžmenta u novim uvjetima poslovanja. Restrukturiranje i privatizaciju velikih trgovačkih društava nužno je i potrebno kvalitetno obaviti u što kraćem vremenskom roku. Modernizacijom i rekonstrukcijom hotelskih kapaciteta

osmislila bi se i obogatila ponuda hrvatskog hotelijerstva. Pritisak poslovnog okruženja nalaže stvaranje plitkih i fleksibilnih oblika organizacijskih struktura s većim brojem centara odgovornosti i decentralizacijom odlučivanja, pa stoga i raste potreba za razvijenijim organizacijskim formama (npr. divizijski oblik organizacijske strukture).

Osim velikih hotelskih kompleksa koji bi kroz organizacijske promjene brže i kvalitetnije reagirali na promjene tržišta, u Hrvatskoj treba razviti malo i srednje poduzetništvo, tj. razviti obiteljske hotele koji bi se lakše, brže i fleksibilnije prilagođavali potrebama gostiju, a kroz različite vidove stimulacije treba aktivirati takve poduzetničke projekte.

U cjelokupnoj organizaciji osnovni i temeljni potencijal promjena, koje se trebaju dogoditi, su kadrovi. Od njihova znanja i sposobnosti ovise poslovni rezultati, tj. kadrovi su bit i jezgra svakog poslovanja, bez obzira na organizacijsku strukturu ili na veličinu trgovačkog društva.

Kvaliteta, znanje, sposobnost, inovativnost karakteristike su koje kroz odgovarajući kadar, kako rukovodeći tako i kadar svih ostalih razina, omogućuju i stvaraju kvalitetan i konkurentan hotelski proizvod. Istraživanjem se dolazi do zaključka da odabirom i daljnjim usavršavanjima sposobnih i iskusnih zaposlenika i menadžmenta stvaraju se novi i bolji temelji organizacijske uspješnosti. Ključni faktor u uvjetima organizacijskog restrukturiranja postaje čovjek sa svojim znanjem, iskustvom i poduzetničkim sposobnostima.

Kroz rad se analiziralo i pokušalo odgovoriti kako, na koji način i u kojem pravcu treba razvijati hotelijerstvo Hrvatske, te kako ga osposobiti da kroz organizacijsko restrukturiranje stvori

konkurentan proizvod, koji će zadovoljiti zahtjevu i raznoliku potražnju na turističkom tržištu. Na odabranom primjeru organizacije trgovačkog društva u hotelijerstvu dani su prijedlozi i smjernice mogućeg rješavanja prije navedenog problema u praksi.

Dinamika razvoja ponude i potražnje na svjetskom turističkom tržištu potiče i hrvatsko hotelijerstvo da stvori konkurentan i prepoznatljiv hotelski proizvod s vlastitim identitetom. Na tržištu će uspjeti ona trgovačka društva koja budu znala osmisliti svoju organizaciju i uspješno se restrukturirati, s maksimalnim uvažavanjem kadrova, kao najbitnijeg resursa hotela i njegova okruženja.

*Obranjen magistarski rad
dana 3. prosinca 2001. godine pred komisijom:
prof. dr. Zdenko Cerović
prof. dr. Franjo Radišić
prof. dr. Branko Blažević*

Kristijan Staničić

MANAGEMENT I SUSTAV KVALITETE U HRVATSKOM HOTELIJERSTVU

U radu se polazi od pretpostavke da hrvatsko hotelijerstvo, kao temelj turističkog potencijala Hrvatske, u današnje doba izgradnje tržišnog gospodarstva, temeljenog na poduzetništvu i managementu, treba izvršiti restrukturiranje postojeće organizacije. Suvremeni management u hotelijerstvu jedan je od osnovnih nositelja daljnjeg razvoja hrvatskog hotelijerstva u novim izmijenjenim uvjetima tržišnog gospodarstva. Prerastanje kvalitete u središnju poslovnu funkciju i kompleksna preobrazba poslovanja hotelskih poduzeća na toj osnovi jedna je od temeljnih zadaća

pred kojima se nalaze hotelska poduzeća u Hrvatskoj.

Suvremeni pristup kvaliteti u suštini je novi pristup managementu (upravljanje kvalitetom), kojim se ostvarivanje tražene razine kvalitete povezuje sa povećanjem proizvodnosti, što je osnovno mjerilo uspješnosti managementa.

Postojeća organizacija u hrvatskom hotelijerstvu ne udovoljava u potpunosti zahtjevima normi u sustavu ISO 9000 odnosno međunarodno prihvaćenim hotelskim standardima, te ne udovoljava zahtjevima za uvođenje sustava potpunog upravljanja kvalitetom, kao jednog od nužnih uvjeta za priključivanje i praćenje tokova svjetskog turističkog tržišta, kao i osnove konkurentnosti na tom tržištu, što je dovelo do pada razine ukupne kvalitete u hotelijerstvu Hrvatske. Stoga se u radu istražuje kakva je postojeća organizacija u hotelijerstvu Hrvatske i koji čimbenici određuju organizacijsku strukturu u hrvatskom hotelijerstvu, kakvi su zahtjevi ISO normi, u čemu odstupa postojeća organizacija od zahtjeva tih normi i što treba učiniti da se udovolji tim zahtjevima.

U radu se utvrđuje trenutno stanje ponude i potražnje u hrvatskom hotelijerstvu, kao i analiziraju rezultati istraživanja kategorizacije hrvatskih hotela, budući da je proces kategorizacije hrvatskih hotela početna faza u njegovu restrukturiranju, kao i jedna od osnovnih pretpostavki u izgradnji sustava kvalitete.

Daje se prikaz organizacije managementa u hrvatskom hotelijerstvu kroz njegove funkcije. Nastoji se pridonijeti širenju spoznaje o važnosti managementa u hotelijerstvu, istražiti njegove osobine i oblike, te njegovo

značenje kao čimbenika uspješnog poslovanja hotelskih tvrtki. Cilj je i dokazati da je management taj koji kvalitetnim znanjima utječe na provođenje sustava upravljanja kvalitetom i stvara preduvjete za stvaranje kvalitete i njome upravlja.

Nadalje, istražuje se značaj uvođenja standarda i normi u hotelijerstvu, te uvođenja sustava potpunog upravljanja kvalitetom, kao temelja uspješnog poslovanja hotelskog poduzeća. Istražuje se uloga managementa u upravljanju kvalitetom kao stupanj dosega najviših standarda. Daje se prikaz vrsta hotelskih standarda i značaja njihove primjene u hotelijerstvu. Na kraju daje prikaz rezultata svojih istraživanja i kratku viziju mogućeg razvoja hrvatskog hotelijerstva.

*Obranjen magistarski rad
dana 12. veljače 2001. godine pred komisijom:
prof. dr. Ivanka Avelini Holjevac
doc. dr. Zdenko Cerović
doc. dr. Vidoje Vujić*

Marin Stanišić

HRVATSKI MOTEL – INTEGRIRANI HRVATSKI PROIZVOD I ČIMBENIK DIVERZIFIKACIJE TURISTIČKOG PROIZVODA HRVATSKE

Iako Hrvatska svojom položajem u europskoj prometnoj mreži te oblikom svog državnog teritorija ima osnovne prometne infrastrukturne pogodnosti za razvitak tranzitnog turizma, njegov udio u ukupnom turističkom proizvodu Hrvatske je gotovo zanemariv.

Najkompleksniji oblik ponude u tranzitnom turizmu su moteli. Projekt „Hrvatski motel – integrirani hrvatski proizvod i čimbenik diverzifikacije turističkog proizvoda Hrvatske“ definira

motel kao ugostiteljski objekt smješten uz prometnicu ili u turističkoj destinaciji, u kojem se gostu pružaju usluge smještaja, prehrane i točenja pića te druge vrste usluga uobičajene za tu vrstu ugostiteljskog objekta, čijom se realizacijom uvode u domaću turističku praksu pojmovi „tranzitnog“ i „boravišnog“ tipa motela.

„Hrvatski motel“ funkcionira kao samostalna poslovna i organizacijska jedinica ili u poslovnom sustavu motelskog lanca pri čemu se uvodi i razrađuje „sustav posjećivanja“ kao dio integrirane ponude projekta.

Multiplikativni učinci projekta očituju se kroz promociju turističkih destinacija Hrvatske, promoaciju turističkog informativnog sustava nacionalne turističke organizacije te promociju gastronomske i enološke kulture Hrvatske.

Realizacija i uvođenje na turističko tržište „Hrvatskog motela“ kao integriranog hrvatskog proizvoda predstavlja novu osnovu za daljnji razvoj tranzitnog turizma u Hrvatskoj i utječe na diverzifikaciju hrvatskog turističkog proizvoda.

*Obrađeno magistarski rad
dana 3. srpnja 2001. godine pred komisijom:
prof. dr. Branka Berc Radišić
doc. dr. Marijan Vejvoda
prof. dr. Branko Blažević*

Vjekoslav Vierda

DUBROVNIK – GRAD KULTURE I TURIZMA

Rad je koncipiran na način da uvodno razmatra kulturu i turizam prvo kao zasebne fenomene, a potom u

interakciji, nakon čega aplicira iste na Dubrovnik u namjeri da utvrdi da li, i ako da uolikoj mjeri isti definiraju Dubrovnik kao grad kulture, odnosno grad turizma. Istovremeno autor želi ispitati da li je interakcija kulture i turizma, a koja nedvojbeno postoji, ne primjeru Dubrovnika dovoljna da bi se govorilo o Dubrovniku kao gradu turizma i kulture.

U smislu iznesenog proučava Dubrovnik kao grad spomenik kulture, te subjektivnu i objektivnu kulturu istog, te Dubrovnik u kontekstu okolnosti da je kao spomenik svjetske vrijednosti i objektivno prepoznat i priznat kao takav, te upisan na Listu svjetske baštine UNESCO-a.

Bavi se Dubrovnikom kao gradom turizma proučavanjem turističke potražnje i turističke ponude Dubrovnika, nivoom razvijenosti i potencijalima za selektivne vrste turizma. Pregledom povijesti turizma ukazuje na sličnosti problema kojima se Dubrovnik kao turističko mjesto i kasnije kao turistička destinacija u prošlosti suočavao, a što dijelom može biti i putokaz za budućnost pokazujući na dobre i loše strane turizma u Dubrovniku.

Međuodnos kulture i turizma na primjeru Dubrovnika prikazuje analizom pozitivnih i afirmativnih elemenata, odnosno negativnih proturječnih elemenata istog tog odnosa, a što je podloga za definiranje kulture turizma u Dubrovniku. Dubrovačke ljetne igre kao fenomen *sui generis* razmatraju se u posebnom poglavlju.

Bez obzira što kultura i turizam u Dubrovniku, uostalom kao i nigdje na svijetu ne žive odvojeni život, nego se nalaze u određenoj interakciji razmatraju se prednosti, potrebe i mogućnosti da taj međuodnos postigne takve performanse kojima se osiguravaju prednosti za svaki od fenomena i u ukupnosti generira razvoj Dubrovnika u navedenom pravcu.

U tom smislu razmatra dubrovačke kulturne i turističke identitete, upravljanje resursom tj. spomeničkom cjelinom Dubrovnika, odnosno obnovom, zaštitom i revitalizacijom iste.

Na kraju kao svojevrsan uvod u istraživanje koje ima odgovoriti na pitanje da li je Dubrovnik grad kulturnog turizma, razmatramo stupanj razvijenosti turističke kulture u Dubrovniku, odnosno stanje i perspektive za razvoj selektivnih vrsta turizma u Dubrovniku.

Stupanj razvijenosti kulturnog turizma kao svojevrsnog vrhunca povezanosti kulture i turizma razmatra na temelju istraživanja provedenih u Dubrovniku 1998. godine i daje pregled rezultata, te zaključke do kojih se na temelju istog došlo.

Na kraju zaključuje da se Dubrovnik nalazi u fazi kad kao turistička destinacija ulazi u završnu fazu stagnacije i nalazi se pred odlukom koji razvojni pravac izabrati kako bi se izbjegla opasnost pada. Bez obzira što paralelno teku procesi poslijeratne obnove, privatizacije, demokratizacije i uvođenja tržišne ekonomije, sugerira da se najjači aduti nalaze u korištenju najvažnijeg potencijala Dubrovnika, a to su mogućnosti razvitka selektivnih oblika turizma, posebno gradskog i kulturnog za što, osim objektivnih prednosti, postoje i okolnosti da se navedeni oblici turizma nalaze u trendu i na tragu su razvoja održivog turizma što je Dubrovniku *conditio sine qua non* opstanka.

*Obranjen magistarski rad
dana 2. srpnja 2001. godine pred komisijom:
prof. dr. Branka Berc Radišić
prof. dr. Vlatko Jadrešić
prof. dr. Branko Blažević*

Visko Zaninović

ORGANIZACIJA U FUNKCIJI KVALITETNIJE SMJEŠTAJNE HOTELSKJE PONUDE

Putovanje je nekad bila privilegija manjine. Danas putuje većina. Putnicima je trebao smještaj. U povijesnom razvoju turizma i hotelijerstva imamo samo dvije različitosti, a to su: *Besplatno gostoprimstvo i gostoprimstvo uz naplatu.*

Kad je gostoprimstvo postalo naplativo iz njega nastaje hotelijerstvo kao profitabilna djelatnost. Razvojem smještajne hotelske ponude mijenja se i njena kvaliteta, uređenje i opremanje. Da bi hotelska smještajna ponuda bila profitabilnija potrebno je dobro organizirati svaki segment njena poslovanja.

Javlja se nova znanstvena disciplina koja pomaže što bolje organizirati usluge smještaja, a to je marketing u hotelijerstvu.

Turistička potražnja traži svoju najpogodniju turističku destinaciju. Hrvatsku kao državnu turističku destinaciji čini veliki broj turističkih regija.

Hvar je otočna turistička destinacija. On ima karakterističnu povijesnu baštinu i poznate prirodno klimatske uvjete i položaj. Otok Hvar ima posebni povijesni razvoj turizma i hotelijerstva.

Kvalitetno hotelijerski privređivati znači stvarati što kvalitetniji management. On ima svoje specifičnosti u hotelijerstvu na otocima.

Hvarski poduzetnički management ima zadatak što kvalitetnije organizirati hvarsku smještajnu hotelsku ponudu.

Potrebitosti učinkovitije organizacije smještajne ponude je primarni i neprestani zadatak svakog hotelskog poduzeća, a poduzeća koja hotelijersko poslovanje obavljaju na otoku – njima pogotovo.

Valja nam što prije prepoznati potrebe moderne i razmažene turističke potražnje.

Segmentacijom i poticanjem selektivnih oblika turističke ponude najkvalitetnije će se dogoditi spoj izvornoga i modernoga.

Tako će otok Hvar, korištenjem vlastitih vrijednosti, biti i ostati prepoznatljiv mediteranski i hrvatski turistički biser.

*Obranjen magistarski rad
dana 10. prosinca 2001. godine pred komisijom
prof. dr. Zdenko Cerović
prof. dr. Franjo Radišić
doc. dr. Nadia Pavia*